

Riksdagens protokoll

1993/94:13

Fredagen den 22 oktober

Kl. 12.00 – 12.02

Protokoll
1993/94:13

1 § Anmälan om kompletteringsval till skatteutskottet

Talmannen meddelade att Vänsterpartiets förtroenderåd som suppleant i skatteutskottet under Lars Bäckströms ledighet anmält hans ersättare *Barbro Glansén* (v).

Talmannen förklarade vald till

suppleant i skatteutskottet

Barbro Glansén (v)

2 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositionerna
1993/94:60 till skatteutskottet
1993/94:67 till arbetsmarknadsutskottet

Motionerna
1993/94:Jo1–Jo5 till jordbruksutskottet
1993/94:So7–So13 till socialutskottet
1993/94:Sf1 till socialförsäkringsutskottet
1993/94:Bo1–Bo4 till bostadsutskottet
1993/94:So14–So17 till socialutskottet
1993/94:Ju1 och Ju2 till justitieutskottet
1993/94:U1 till utrikesutskottet
1993/94:Ju3–Ju6 till justitieutskottet

3 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Proposition
1993/94:66 Arbetsmarknadspolitiska åtgärder för ungdomar och långtidsarbetslösa, m.m.

Motionerna

med anledning av prop. 1993/94:24 Förslag till ändrade regler om kroppsvisitation och kroppsbesiktning, m.m.

1993/94:Ju7 av Karl Gustaf Sjödin (nyd)

med anledning av prop. 1993/94:29 Vissa ekonomiska regleringar år 1994 mellan staten och kommunsektorn

1993/94:Fi1 av Johan Lönnroth m.fl. (v)

med anledning av prop. 1993/94:31 Rätt för enskild utbildningsanordnare att besluta i fråga om förmåner och ledighet för vapenfria tjänstepliktiga

1993/94:FöU3 av Jan Jennehag (v)

Skatteutskottets betänkanden

1993/94:SkU1 Dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Estland

1993/94:SkU2 Dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Lettland

Justitieutskottets betänkanden

1993/94:JuU2 Straffrättsliga frågor

1993/94:JuU3 Övergrepp på kvinnor och barn

Lagutskottets betänkanden

1993/94:LU1 Vissa arrendefrågor

1993/94:LU2 Godtrosförvärv

1993/94:LU3 Inseminationslagstiftningen

Utrikesutskottets betänkande

1993/94:UU5 Verksamheten inom Europarådets ministerkommitté under år 1992

Socialutskottets betänkanden

1993/94:SoU1 Barn och ungdom

1993/94:SoU2 Vissa etiska frågor

1993/94:SoU3 Vissa tandvårdsfrågor

1993/94:SoU4 Ledningsansvaret och vissa behörighetsfrågor

1993/94:SoU5 Ändring i lagen (1972:119) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall, m.m.

1993/94:SoU6 Allmänna arvsfonden

Näringsutskottets betänkanden

1993/94:NU1 Hälsorisker vid kraftledning, m.m.

1993/94:NU3 Vissa näringsrättsliga frågor m.m.

1993/94:NU4 Vissa konkurrensrättsliga frågor

Arbetsmarknadsutskottets betänkanden

1993/94:AU1 Jämställdhet

1993/94:AU2 Arbetsmiljö

1993/94:AU3 Arbetstid, semester och annan ledighet

Anmälades att följande interpellationer framställes

den 21 oktober

1993/94:35 av *Eva Zetterberg (v)* till socialministern om barnens situation:

I en nyligen publicerad rapport från Unicef, "The progress of nations", jämförs 127 länder. "Sverige är ledande bland världens länder när det gäller barns överlevnad och utbildning", likaså framhålls Sverige som det säkraste landet för barn. Detta kan inte tolkas på annat sätt än att Sverige genom ett målmedvetet arbete med att bygga upp en barn- och familjepolitik och ett familjestödssystem, som saknar motstycke i världen, lyckats förändra ett land som för relativt kort tid sedan var såväl efterblivet som fattigt till att bli ett föredöme för världen i övrigt. I det arbetet har samtliga politiska partier varit engagerade.

Lågkonjunktur och omstruktureringar i samhället har under de senaste åren inneburit stor arbetslöshet och neddragningar av service i form av bl.a. barnomsorg. Barngrupperna per personal har blivit större. Fritidsverksamheten har skurits ner. I och med husläkarreformens införande är också barnhälsovårdens och mödrahälsovårdens framtid osäker.

Många föräldrar känner i dag stor oro inför framtiden och upplever sig också vara svikna av samhället. Många barn far illa av lågkonjunkturs konsekvenser. Många barn och unga har blivit symtombärare av sina föräldrars, familjers, problem.

Det har visat sig att den psykiska barn- och ungdomsvården fått en markant ökad efterfrågan av sina tjänster. Verksamheten har under det senaste året ökat med mer än 30 % i Stockholm och 40 % i Göteborg. Samtidigt är dessa verksamheter underkastade sparbeting på 20–30 %. Liknande tendenser visar sig också i övriga landet.

Trots många goda föresatser och fin statistik finns det många barn i Sverige som far illa. De utnyttjas sexuellt av närstående vuxna, de lever i själslig och kroppslig vanvård och de misshandlas dagligen, en del till döds. Olika former av barnmisshandel kan förekomma samtidigt.

Trots den dolda brottsligheten ökade mellan åren 1987 och 1988 antalet polisanmälda våldtäkter och grova våldtäkter mot barn under 15 år med 80 %. Offren var både flickor och pojkar. 90–95 % av förövarna var en person som barnet kände väl.

En grupp misshandlade barn som statistikerna inte räknar är de hemlösa och övergivna barnen i storstäderna. Det är barn, 12–18 år, som oregelbundet eller inte alls har kontakt med sin familj eller vårdnadshavare. De deltar sällan, eller endast i vissa fall, i skolans undervisning och har sällan något arbete. De tillbringar huvuddelen av sin tid på gatan eller i tillfälliga inkvarteringar.

Ju grovmaskigare det sociala nätet blir desto svårare blir det att fånga upp barn och unga som far illa.

Under 1980-talet lyftes genom olika vetenskapliga undersökningar den

nygamla kunskapen åter upp i ljuset, nämligen att en gravid kvinnas alkoholkonsumtion kan ge det väntade barnet skador. Olika undersökningar har också visat att barn till missbrukande föräldrar har svårt att fungera i sociala sammanhang. De har bl.a. på grund av koncentrationssvårigheter svårt att tillgodogöra sig skolundervisning. Många blir också utslagna senare i livet. Samverkansprojekt mellan mödra- och barnhälsovård och socialtjänst har visat att det går att komma åt dessa problem.

De flesta föräldrar har ambitionen att vara goda föräldrar och är det också. Trots detta har många föräldrar genom brist på socialt nätverk behov av utbyte av erfarenheter och kunskaper med andra föräldrar. Här fyller föräldrautbildningen och den öppna förskolan en stor funktion. Trots att medvetenheten om föräldrautbildningens betydelse är stor, minskar antalet föräldrar som deltar i utbildningen.

Ett annat orostecken är att amningen på vissa håll där tidig hemgång vid förlossning tillämpas har minskat.

I vårt land finns många flyktingar från Bosnien-Hercegovina och andra länder i det forna Jugoslavien. Många av dessa flyktingar har haft ohyggliga upplevelser. Vi vet inte hur många av dem som blivit utsatta för systematiska våldtäkter. De behöver stöd och hjälp.

Ett sätt att göra de på olika sätt misshandlade barnen synliga är att i stället för att dra ner på barnhälsovården satsa mer på den verksamheten. Ungefär 99 % av alla barn i förskoleåldern undersöks där med jämna mellanrum.

I tider av lågkonjunktur är det också viktigt att barnen får stöd och hjälp i en väl fungerande barnomsorg.

Ytterligare ett sätt att hjälpa barn så att de inte far illa är att satsa på föräldrautbildning. Denna verksamhet måste få ökad status och erkännande från samhällets sida.

Barn tillhör en svag grupp i samhället. De har få eller inga möjligheter att själva hävda sina intressen och att påverka sin situation. De är ofta helt beroende av närstående vuxna. Barn har trots sin hjälplöshet samma inneboende värdighet och värde som övriga medlemmar i samhället och samma okränkbara rättigheter.

Sverige har genom att ställa sig bakom FN:s barnkonvention också accepterat att för barnen "sträva efter att till det yttersta av sina resurser söka förverkliga barnens rättigheter", § 4.

I en debattartikel den 17 oktober undrar Bengt Erik Andersson, professor vid Lärarhögskolan, vart Sverige är på väg. Han pekar på att de svenska barnens förhållandevis goda situation snabbt kan ändras när man drar in på resurserna och minskar kvaliteten i verksamheten. Samma oro framkommer i Socialstyrelsens rapport från i våras angående konsekvenserna för barnen av nedskärningar i kommunerna.

Jag vill med hänvisning till ovanstående fråga socialministern:

Är socialministern beredd att verka för att nedskärningarna av det familjestöd som bl.a. barnomsorg, mödra- och barnhälsovård, psykisk barn- och ungdomsvård och fritidsverksamhet står för stoppas?

Är socialministern beredd att verka för att föräldrautbildningen inom mödra- och barnhälsovården får en renässans och ökad status?

På vilket sätt ämnar regeringen i handling visa att Sverige är berett att prioritera barnen, dvs. att med barnkonventionens ordalydelse "sträva efter att till det yttersta av sina resurser söka förverkliga barnens rättigheter"?

Prot. 1993/94:13
22 oktober 1993

1993/94:36 av *Kristina Svensson* (s) till statsrådet Alf Svensson om bistånd till familjeplanering i tredje världen:

Över hela världen sker kanske 50 miljoner aborter varje år och nästan hälften av dem är illegala. Omkring 200 000 kvinnor förlorar varje år livet som resultat av illegala aborter. I Latinamerika anses komplikationer efter illegal abort vara den största dödsorsaken för kvinnor mellan 15 och 39 år.

Den totala omfattningen av dödsfall och sjukdommar i samband med abort är okänd eftersom sjukhuspersonal inte rapporterar alla fall. Mödradödligheten drar även med sig barnadödlighet på ett dramatiskt sätt. När mamman dör halveras spädbarnens chanser att överleva. World Watch Institute skrev i sin miljö- och hälsorapport 1991 att enda effektiva sättet att stadigvarande få ner mödradödligheten i samband med aborter är en kombination av laglig tillgång till tidig och säker abort och billig tillgång till preventivmedel samt utbredd social välfärd och sexualupplysning.

Rapportens konstaterande äger alltså giltighet.

När påven i oktober i år utfärdade en encyklika om moralfrågor slog han där fast att familjeplanering är förbjuden. Påvens budskap innebär alltså ingen lättnad i restriktionerna för tredje världens kvinnor. De som förbereder sig för FN-konferensen om utveckling och befolkningsfrågor i Kairo 1994 kan inte uppfatta detta som annat än en stridssignal.

Vid förberedelsekonferensen i New York i juni var det däremot glädjande att USA svängt i sin hållning och att Clintonadministrationen utlovade en höjning på 100 miljoner dollar för bistånd till familjeplanering 1994 och bidrag till FN:s fond för Population Activities.

Hur kommer bistandsministern att verka för att kvinnor i tredje världen erbjuds familjeplanering och säkra aborter?

Vilken är regeringens strategi inför Kairokonferensen?

1993/94:37 av *Rune Thorén* (c) till kommunikationsministern om kollektivtrafiksatsningen i Göteborg:

Staten och kommunerna i Göteborgsregionen träffade den 11 januari 1991 en principöverenskommelse om insatser för trafik och miljö i regionen. Syftet med uppgörelsen är att stärka regionens utveckling, genom att förbättra tillgängligheten till regioncentrum, samt förbättra säkerhet och miljö i hela regionen. Detta sker genom en satsning på kollektivtrafiken genom att stärka den regionala trafiken med pendeltågsutbyggnader, upprustning av befintliga spårvagnssystem, modernisering av hela kollektivtrafiksystemet, satsning på miljövänliga naturgasbussar, upprustning av bytesterminaler, introduktion av ett avancerat trafikstyrningsprioriteringsbusskörfält och infartsparkeringar.

Vägrafikens negativa effekter på säkerhet och miljö föreslås minskas genom att genomfartstrafiken leds bort från de centrala delarna av regionen

med förbifartsalternativ, förläggs i tunnlar eller åtgärdas med hjälp av miljöskyddsåtgärder. Genom detta minskar även de negativa barriäreffekterna.

Ett mycket aktivt arbete pågår nu i Västsverige för att få i gång olika slag av satsningar såväl inom kollektivtrafiken som inom vägtrafikens område. Sålunda har berörda länsbolag enats om vissa satsningar för utbyggnad av pendeltåg i Västsverige. För att detta skall kunna ske erfordras en investering i nya motorvagnståg. Medel härför förutsätts komma till genom den s.k. Adelsonsöverenskommelsen. Framställningar om detta har gjorts till regeringen.

Vägfrågorna har fortfarande inte kunnat bringas till någon lösning. Ett flertal förslag har lagts på olika väg-, bro- och tunnelalternativ. Men starka opinioner har uppstått när flera av förslagen har presenterats. Likaså föreligger en stark opinion emot bilavgifter. Innan slutlig klarhet lyckas nås i dessa delar av överenskommelsen torde ytterligare en tid ha gått.

Kollektivtrafiksatsningarna däremot ligger färdiga för att verkställas och skulle därest de snabbt kom till stånd ge lättnader i vägtrafiken. Det är sålunda mot denna bakgrund viktigt att inga onödiga dröjsmål sker för igångsättning av dessa objekt.

Med anledning av vad jag ovan redovisat vill jag ställa följande frågor till kommunikationsministern:

Är statsrådet beredd att omgående ge klartecken för utbetalning av statliga bidrag för den del av västtågsprojektet som det inkommit framställningar om till regeringen?

Är statsrådet beredd att i övrigt medverka till att även andra delar av överenskommelsen som berör kollektivtrafiken kan få påbörjas och därmed också erhålla statliga bidrag?

Är statsrådet beredd att se över frågan om bilavgifter och i stället söka andra former av finansiering? Regional bensinskatt? Någon ytterligare höjning generellt av bensinskatten för en konstruktiv vägutbyggnad såväl i våra storstadsområden som i övriga landet?

1993/94:38 av *Pierre Schori* (s) till statsministern om yttrandefriheten och Salman Rushdie:

”Sveriges utrikespolitik är en klar röst för mänskliga rättigheter, frihet och demokrati”. Detta förklarade statsministern vid riksdagens öppnande den 5 oktober i år. En förutsättning för att demokrati och frihet skall råda är rätten att fritt få framföra sina åsikter. Mot denna princip bryter många regimer i världen. Därför måste varje svensk regering, som vill att dess deklarationer om demokrati och frihet skall bli tagna på allvar, också föra en målmedveten politik när det gäller att värna tanke- och yttrandefriheten. Salman Rushdie framstår i dag som en viktig symbol för den enskilda människans kamp för det fria ordet. Genom att utöva denna grundläggande universella rättighet har såväl han själv som hans omgivning och litterära agenter som bekant utsatts för grovt psykiskt och fysiskt våld.

Mot denna bakgrund vill jag fråga statsministern:

Vilka åtgärder har regeringen vidtagit, eller avser den att vidta, för att

stödja Salman Rushdie? Vill statsministern redovisa hur regeringen vill verka för att Sveriges röst i detta sammanhang blir en klar röst för mänskliga rättigheter, frihet och demokrati?

Prot. 1993/94:13
22 oktober 1993

1993/94:39 av *Margareta Viklund* (kds) till kulturministern om flyktingbarns situation i Sverige:

På grund av minskad flyktingström och att avtalet mellan kommunen och Invandrarverket löper ut och Invandrarverket inte finner någon anledning att förlänga det läggs flyktingförläggningar ned i flera kommuner.

De asylsökande flyttas till en annan kommun och en annan flyktingförläggning. Vid förfarandet av detta glöms ofta målet med svensk flyktingpolitik bort.

Flyktingpolitiken syftar till att ge människor som flyr från krig och förföljelse en fristad i Sverige. Även under utredningstiden erbjuds de asylsökande en trygghet. En viktig del i mottagandet är att erbjuda barnen att lära sig svenska i en flyktingsskola.

Att bearbeta upplevelser efter ett krig tar tid. Barn som har sett vänner, kamrater, släktingar och kanske föräldrar skjutas och lemlästas blir ofta tysta och inbundna. De har fått en generell misstro till vuxna och lär sig att inte lita till någon. Dessa barn känner inte sällan en stor stress. Det tar lång tid att bryta den och i stället bygga upp en tilltro och en förhoppning.

Uppbyggnaden sker i samband med att barnet får nya kamrater och ett språk att uttrycka nya känslor och nya upplevelser på. Även om det tar tid finns det flera exempel på barn som lyckats bearbeta sina upplevelser och till och med börjat känna ett visst mått av tillförsikt inför framtiden.

Att i detta läge tvingas flytta från en kommun till en annan, mista kamrater och vuxna vänner för att komma till en helt ny omgivning och börja om från början igen kan vara mycket påfrestande för ett barn. En uppfattning om att dessa barn skulle vara mer tåliga än andra barn mot sådana förändringar har inte sällan spridits. Detta är fel. Tvärtom kan man hävda att behovet av en oföränderlig och trygg miljö och fasta regelbundna möten med samma personer är en förutsättning för att barn skall kunna bygga upp en trygghet igen.

Det finns trots detta exempel på flyktingbarn som under sin tid i Sverige har flyttats mer än tre gånger till olika flyktingförläggningar. Förutom de svåra upplevelserna i sitt hemland tvingas de således gång efter gång bryta upp och börja om på nytt. Att skyffla runt barn på detta sätt är inte acceptabelt.

Barnkonventionen som Sverige antagit föreskriver klart att barns bästa alltid skall vara vägledande i alla situationer där barn är inblandade. Detta gäller inte minst flyktingbarn.

Med anledning av det ovan anförda vill jag fråga invandrarministern:

1. På vilket sätt kommer invandrarministern att verka så att det tas speciell hänsyn till barnens bästa när beslut om nedläggning av flyktingförläggningar och omplacering mellan flyktingförläggningar fattas?

2. Avser invandrarministern verka för att barnkonventionen blir vägledande i flyktingfrågor som rör barn i Sverige?

1993/94:40 av *Sigrid Bolkéus* (s) till miljöministern om ersättning till cesiumprover i fallvilt:

Radioaktiva halter i viltet, bl.a. i Gävleborg, fortsätter att öka. Speciellt på hösten ligger värdena högt över gränsvärdet på 1 500 Bq/kg, med toppar på 40 000 Bq/kg. Allt fler kommuner anser sig inte ha råd att gratis eller till subventionerade priser göra cesiumanalyser. Gävle kommun tar 145 kr per prov och en tillfällig lösning har åstadkommits, som dock innebär att det är jägare själva som via sin viltskadefond och egenavgifter tvingas betala hela kostnaden. Gävle kommun, som anser att staten är den rätta kostnadsbäranden, har skrivit till Miljö- och Naturresursdepartementet, men fått avslag.

Eftersom det i avslaget till Gävle kommun ej finns någon motivering efterlyser jag denna samt undrar om regeringen är beredd att ompröva frågan om ersättning för cesiumprover i fallvilt.

1993/94:41 av *Annika Åhnberg* (-) till arbetsmarknadsministern om yttrandefrihet och anställningstrygghet:

Gäller den grundlagsskyddade yttrandefriheten i Sverige för en kollektivanställd löntagare? Frågan måste ställas mot bakgrund av att en anställd vid Värö bruk avskedats på grund av "illojalitet" efter mer än 20 års anställning vid företaget.

"Ilojaliteten" bestod i att han haft kritiska synpunkter på företagets miljöambitioner. Han har som representant för ett politiskt parti lämnat synpunkter inför en förhandling i Koncessionsnämnden rörande företagets förmåga att minska miljöfarliga utsläpp utöver vad företaget självt uppgivit. Det är inte några företagshemligheter som avslöjas. Det är kända fakta som används.

Det är djupt upprörande att ett företag i Sverige år 1993 kan behandla människor så. Det visar på oacceptabla luckor i anställningstryggheten. I ett demokratiskt samhälle måste det vara *varje* människas rätt att delta i demokratiska processer, att ha uppfattningar, även kritiska, om sin arbetsgivare.

Det är djupt upprörande, också mot bakgrund av allt vackert tal om allas vårt ansvar för miljön, att den människa som tar detta ansvar skall bestraffas. Solidariteten med kommande generationer och med naturen måste tillåtas väga tyngre än solidariteten med ett företags kortsiktiga vinstintresse.

Nu pågår ett regeringsarbete, ivrigt påhejat av näringslivsföreträdare, för att försämra arbetsrätten och föra Sverige tillbaka till ett primitivt klassamhälle. Inför det förra valet talade de nuvarande regeringsföreträdarna mycket om individens frihet, som skulle stärkas. Det blir alltmer uppenbart att de borgerliga partiernas frihet nu liksom förr bara gäller vissa människor. Det behövs en skärpning inte en försvagning av anställningsskyddet. Det vore rimligt att ett företag vid en fällande dom i Arbetsdomstolen tvingas återanställa. Med nu gällande lag kan företaget trots en fällande dom köpa sig fritt.

ningsskyddet så att de som uttalar kritik mot sin arbetsgivare inte på grund härav kan skiljas från sin anställning?

Prot. 1993/94:13
22 oktober 1993

5 § Anmälan om frågor

Anmälades att följande frågor framställdes

den 21 oktober

1993/94:80 av *Eva Zetterberg* (v) till socialministern om arbetslösa förståndshandikappade:

Representanter för regeringen brukar ofta tala om att "det ska löna sig att arbeta". Jag undrar om detta även gäller förståndshandikappade som arbetar på dagcenter där lönen är 34:20 per dag och där man i Stockholms län föreslagit att höja lunchpriset till 34:20.

Jag tycker att de insatser som regeringen vidtar för att skapa arbeten för denna grupp i det närmaste är obefintliga och efterlyser riktiga arbeten och en riktig lön. Att ha ett jobb är det som stärker människor och ökar deras självkänsla.

Min fråga till socialministern blir därför:

Vad tänker regeringen göra för att det även för handikappade skall löna sig att arbeta?

1993/94:81 av *Gunhild Bolander* (c) till miljöministern om bärgning av strandade fartyg med farligt gods:

Ett ryskt fartyg på väg från Ryssland till England har nyligen gått på grund vid Salvorev norr om Fårö. Lasten på 1 700 ton konstgödsel läcker nu ut i Östersjöns marina miljö, som sedan tidigare är hårt belastad.

Experter från bl.a. Sjöfartsverket och Kustbevakningen har vid ett möte på länsstyrelsen i Visby gjort bedömningen att det är tekniskt omöjligt att vare sig bärga fartyget eller tömma det på lasten. En av orsakerna är att konstgödsel ej är klassificerat som farligt gods. Det konstaterades att lagstiftningen inte är tillräcklig för att åtgärda vraket. Sådan lagstiftning finns exempelvis i Holland men inte i de skandinaviska länderna.

Med tanke på de mycket allvarliga följderna för Östersjön vill jag fråga statsrådet om regeringen är beredd att medverka till en översyn av klassificeringen av farligt gods eller en ändrad lagstiftning som gör det möjligt att bärga fartygsvrak som övergivits av sin ägare.

1993/94:82 av *Ulf Björklund* (kds) till miljöministern om skogsavverkningen på Njakafjället:

Njakafjället har av den internationella organisationen Taiga Rescue Network identifierats som ett av de värdefullaste återstående urskogsområdena. Området är unikt i både ett internationellt och nationellt perspektiv. Delar

av denna unika urskog kalhuggs nu. Landets samtliga miljö- och naturvårdsorganisationer kritiserar nu skarpt denna avverkning.

Även skogsnäringen själv är tveksam till avverkningen eftersom den skadar förtroendet för svensk skogsnäringens miljöengagemang.

Det som nu händer vid Njakafjället går stick i stäv med de mål om den biologiska mångfaldens bevarande som riksdagen fastslagit. Detta är mycket olyckligt. Åtgärder för att få stopp på avverkningarna är därför mycket angelägna.

Vad ämnar ministern vidta för åtgärder för att lösa denna akuta konflikt?

1993/94:83 av *Kenneth Lantz* (kds) till kommunikationsministern om statligt stöd till enskilda vägar:

I detta "infrastrukturens tidevarv" har det framkommit många goda förslag och insatser att förbättra vägar och övrig infrastruktur. Dock finns det, som alltid, saker och ting som ger frågetecken och skapar stor oro.

Lagen om enskilda vägar från 1939 är under utredning, vilket säkert kan vara nödvändigt. Denna lag talar om möjligheten för boende i glesbygd att få hjälp från staten med att bygga enskilda vägar fram till deras bostäder.

Det har framkommit förslag från Vellinge kommun i Skåne om att en bostadsrättsförening skall bilda en vägförening med syfte att ta över ansvaret för vägar, parker och gångstigar. Från kommunens sida skulle man göra betydande besparingar, men frågan är om det är avsikten med nämnda lag.

Det är synnerligen viktigt att översynen av lagen påskyndas eftersom missbruk kan drabba kommunens medborgare. Det bör klart framgå om nämnda lag är avsedd för område för stadsplan eller inte. Staten har för avsikt att stödja vägföreningar med bygg- och anläggningskostnader. Kommunernas intressen och ansvar måste regleras i denna lag.

Ämnar ministern vidtaga åtgärder som kan klargöra det oklara förhållandet såväl för kommunens företrädare som för nämnda bostadsrättsförening?

1993/94:84 av *Barbro Westerholm* (fp) till statsrådet Bo Könberg om medicintekniska produkter:

Lagen om medicintekniska produkter m.m. som trädde i kraft den 1 juli 1993 syftar till att garantera att säkra produkter används i diagnostik och behandling av patienterna. Men det är inte bara produktsäkerheten som är viktig. Också personalens kompetens att använda den måste säkerställas.

Med anledning av det ovan anförda vill jag ställa följande fråga:

Finns tillräckliga resurser för bedömning av produkternas säkerhet och övervakning av deras användning?

den 22 oktober

1993/94:85 av *Sigge Godin* (fp) till miljöministern om Njakafjäll:

Det värdefulla skogsområdet vid Njakafjäll i Vilhelmina kommun är på väg att skövlas.

Kampen mellan naturvårds- och skogsbruksintressen resulterade i ett avverkningstillstånd för 200 hektar skog i närheten av fjället. Trots att stora naturvärden dokumenterats väjde andra intressen tyngre.

Detta sker samtidigt som regeringen presenterar sin proposition om den biologiska mångfalden. Dessutom har regeringen i den tidigare propositionen om ny skogspolitik givit miljömålen samma tyngd som produktionsmålen.

Med anledning av det som ovan anförts vill jag ställa följande fråga till miljöministern:

Avser miljöministern att vidta åtgärder för att rädda skogsområdet vid Njakafjäll och därmed värna den biologiska mångfalden i enlighet med sin egen proposition?

1993/94:86 av *Lars Leijonborg* (fp) till utrikesministern om diplomatisk representation i Sarajevo:

Sverige har inte, trots att vi erkänt Bosnien som stat, upprättat diplomatisk representation i landet.

Det är anmärkningsvärt eftersom Bosnien har en ambassad i Stockholm. Den fungerar som en viktig förbindelselänk mellan det isolerade, krigshärjade landet, och omvärlden.

Elva länder har i dag någon form av diplomatisk representation i Sarajevo. Även om säkerhetsläget gör att personalen tidvis lämnar landet har det ett politiskt och psykologiskt värde att representation upprättas.

Med anledning av det som ovan anförts vill jag ställa följande fråga till utrikesministern:

Avser utrikesministern att verka för att Sverige omedelbart upprättar diplomatisk representation i Sarajevo?

1993/94:87 av *Sigrid Bolkéus* (s) till kommunikationsministern om Ostkustbanan:

En viktig infrastruktursatsning kommer inte i gång i Gävleborgs län på grund av överklaganden. Meningarna är tyvärr delade när det gäller alternativ öst eller alternativ väst för sträckan Söderhamn–Enånger på Ostkustbanan. Frågan ligger nu hos regeringen för avgörande.

Min fråga till kommunikationsministern är:

När kan ett beslut angående Ostkustbanans nya sträckning Söderhamn–Enånger beräknas komma?

1993/94:88 av *Lennart Fremling* (fp) till kommunikationsministern om SJ:s taxor:

I samband med prissänkningen på tågresor i somras framkom att SJ grovt hade felbedömt priskänsligheten i efterfrågan. Trafikforskare beräknar att en samhällsekonomisk förlust på en halv miljard kronor per år görs med SJ:s höjprislinje. Företagsekonomiskt gör det dock ingen större skillnad för SJ.

Jag vill därför fråga kommunikationsministern vad regeringen avser att göra för att skapa samhällsekonomisk effektivitet i trafiken.

1993/94:89 av *Karl-Erik Persson* (v) till utrikesministern om utlämnande av svensk medborgare till tredje land:

Den svenske medborgaren Ömer Altay Yigit, bosatt i Örebro, sitter sedan den 2 oktober anhållen i Lübeck i Tyskland anklagad för mord begånget för 17 år sedan. Gripandet skedde då Yigit var efterlyst via Interpol.

Yigit som är journalist var vid gripandet på väg till en konferens för utrikeskorrespondenter i Frankfurt. Han själv tror att orsaken till gripandet hänger samman med hans journalistiska verksamhet vid en turkisk regimkritisk dagstidning.

Turkiska myndigheter begär nu Yigit utlämnad. Utlämnas han väntar en mycket hård dom, kanske dödsstraff. Det svenska utrikesdepartementet har meddelat att saken ligger helt i Tysklands händer. UD kan enligt vad de själva säger inte stoppa en eventuell utvisning.

Mot denna bakgrund vill jag fråga utrikesministern:

Existerar verkligen avtal som, utan att svenska myndigheter kan ingripa, möjliggör för tyska myndigheter att utvisa en svensk medborgare till ett tredje land där den svenska medborgaren riskerar dödsstraff?

1993/94:90 av *Bertil Måbrink* (v) till utrikesministern om dödsdomen mot Salman Rushdie:

Attentatet mot Salman Rushdies norske förläggare William Nygaard är ännu ouppklarat. Allt tyder dock på att mordförsöket hänger samman med den dödsdom mot Rushdie som utfärdades av den iranska regimen för snart fem år sedan. Jakten på Rushdie ligger bakom åtminstone fem tidigare våldsdåd utförda i Västeuropa, Turkiet och Japan.

Dödsdomen och våldsdåden mot personer som på något sätt har samröre med Rushdie har väckt protester världen runt. Nyligen riktade det norska utrikesdepartementet en skarp protest till den iranska ambassaden i Oslo. Attentatet i Norge har också lett till krav från svenska författare och andra kulturpersoner på att Sverige avbryter alla former av förbindelser med Iran. Genom att inte upphäva dödsdomen bryter den iranska regimen mot allt vad mänskliga rättigheter och yttrandefrihet innebär. Dessutom underblåser den de mest vidriga våldsdåd mot människor som försvarar yttrandefriheten genom sitt stöd till Rushdie. Med en sådan regim bör Sverige inte upprätthålla normala förbindelser.

Mot denna bakgrund vill jag fråga utrikesministern:

Avser den svenska regeringen att ta några initiativ till någon form av bojkott mot Iran med anledning av dödsdomen mot Rushdie och de följer denna fått?

Sedan ett par veckor ligger det tyska lastfartyget Frank Michael på grund vid Salvorev mellan Gotska Sandön och Fårö. Fartyget hade vid grundstötningen last av 1 703 ton gödningsmedel innehållande bl.a. kväve och fosfor. För läckage från fartyg gäller inga begränsningar av tillåtna mängder fosfor. De regler som gäller utsläpp från exempelvis reningsverk möjliggör gränsvärden som är bråkdelar av vad som nu läcker ut i Östersjön. Jag vill därför ställa följande fråga till miljöministern:

Är regeringen beredd att lägga förslag om att minst samma begränsningar skall kunna fastställas för utsläpp av fosfor från fartyg eller vrak som från exempelvis reningsverk?

1993/94:92 av *Ulla Pettersson* (s) till miljöministern om ansvaret för strandade fartyg m.m.:

Det tyska lastfartyget Frank Michaels grundstötning vid Salvorev mellan Gotska Sandön och Fårö har givit ny aktualitet åt den gamla frågan om ansvaret för strandade skepp vid våra kuster.

Jag vill därför fråga miljöministern:

Avser regeringen att se över lagstiftningen om ansvaret för strandade fartyg och deras last?

1993/94:93 av *Arne Jansson* (nyd) till arbetsmarknadsministern om rätt till arbetslöshetsersättning vid heltidsanställning:

I nyheterna i TV den 13 oktober 1993 informerades det om ett fåmansbolag som inte hade råd att anställa en elektriker på heltid. Facket slog då till och uppmanade företagaren att heltidsanställa vederbörande. Elektrikern var jättenöjd med sitt halvtidsarbete men uppmanades av elektrikerfacket att säga upp sig – börja stämpla – och hålla tyst, eller de skulle se till att han blev utan a-kassa samtidigt som de skulle "göra det svårt" för företagaren.

Min fråga är:

Vad avser regeringen/arbetsmarknadsministern att vidta för åtgärder för att förhindra händelser av denna art?

1993/94:94 av *Stefan Attefall* (kds) till socialministern om ersättningsnivåerna vid långtidssjukdom och föräldraledighet:

Våra socialförsäkringar har diskuterats intensivt under den senaste tiden. De allra flesta har varit överens om att systemen måste förändras för att först och främst kunna finansieras, men också för att uppnå en rimlig likformighet mellan de olika försäkringarna.

Riksdagen har också beslutat om flera förändringar i denna riktning. Ersättningsnivåerna har justerats till i princip 80 % kompensationsnivå i såväl sjukförsäkringen som arbetslöshetsförsäkringen.

När det gäller ersättningen för långtidssjuka och föräldraförsäkringen görs

dock avsteg från denna likformighet. Enligt mitt synsätt kan man ifrågasätta det rimliga i att krisuppgörelsen med Socialdemokraterna innebar att ersättningsnivån vid en ofrivillig långtidssjukskrivning understiger ersättningsnivån vid föräldraledighet med 20 procentenheter.

Är socialministern beredd att verka för att ersättningsnivån för långtids-sjuka justeras från 70 % till 80 % och att ersättningen vid föräldraledighet justeras från 90 % till 80 %?

1993/94:95 av *Stefan Attefall* (kds) till statsrådet Ulf Dinkelspiel om benämning på EG efter Maastricht:

I Sverige förkortas Europeiska gemenskaperna med EG. Inför Maastrichtfördragets ikraftträdande har allt fler i den svenska debatten börjat förkorta EG efter Maastricht med EU, Europeiska unionen. Detta med anledning av att uttrycket europeisk union används i fördraget.

Normalt översätts aldrig det engelska uttrycket union med union på svenska. Det svenska uttrycket förbund är mer representativt. Detta ser vi i internationella fackliga, politiska och idrottsliga sammanhang. Ordet union på svenska ger också felaktiga associationer, eftersom vi reserverar det uttrycket till organisationer/stater som är mycket tätt sammanbundna.

Min fråga till statsrådet är därför vilket officiellt namn Sverige kommer att ha på EG efter Maastrichtfördragets ikraftträdande.

6 § Kammarken åtskildes kl. 12.02.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/Barbro Nordström

Fredagen den 22 oktober

1 § Anmälan om kompletteringsval till skatteutskottet	1
2 § Hänvisning av ärenden till utskott	1
3 § Bordläggning	1
4 § Anmälan om interpellationer	
1993/94:35 av Eva Zetterberg (v) om barnens situation	3
1993/94:36 av Kristina Svensson (s) om bistånd till familjeplanering i tredje världen	5
1993/94:37 av Rune Thorén (c) om kollektivtrafiksatsningen i Göteborg	5
1993/94:38 av Pierre Schori (s) om yttrandefriheten och Salman Rushdie	6
1993/94:39 av Margareta Viklund (kds) om flyktningbarns situation i Sverige	7
1993/94:40 av Sigrid Bolkéus (s) om ersättning till cesiumprover i fallvilt	8
1993/94:41 av Annika Åhnberg (-) om yttrandefrihet och anställningstrygghet	8
5 § Anmälan om frågor	
1993/94:80 av Eva Zetterberg (v) om arbetslösa förståndshandikappade	9
1993/94:81 av Gunhild Bolander (c) om bärgning av strandade fartyg med farligt gods	9
1993/94:82 av Ulf Björklund (kds) om skogsavverkningen på Njakafjället	9
1993/94:83 av Kenneth Lantz (kds) om statligt stöd till enskilda vägar	10
1993/94:84 av Barbro Westerholm (fp) om medicintekniska produkter	10
1993/94:85 av Sigge Godin (fp) om Njakafjäll	10
1993/94:86 av Lars Leijonborg (fp) om diplomatisk representation i Sarajevo	11
1993/94:87 av Sigrid Bolkéus (s) om Ostkustbanan	11
1993/94:88 av Lennart Fremling (fp) om SJ:s taxor	11
1993/94:89 av Karl-Erik Persson (v) om utlämnande av svensk medborgare till tredje land	12
1993/94:90 av Bertil Måbrink (v) om dödsdomen mot Salman Rushdie	12
1993/94:91 av Ulla Pettersson (s) om utsläpp av miljöfarliga ämnen från fartyg m.m.	13
1993/94:92 av Ulla Pettersson (s) om ansvaret för strandade fartyg m.m.	13

1993/94:93 av Arne Jansson (nyd) om rätt till arbetslöshetser- sättning vid heltidsanställning	13
1993/94:94 av Stefan Attefall (kds) om ersättningsnivåerna vid långtidssjukdom och föräldraledighet	13
1993/94:95 av Stefan Attefall (kds) om benämning på EG efter Maastricht	14